

TÖYSÄ-SEURA RY:N KERTOMUS TOIMINNASTA VUODELTA 2020

päiväty 8.3.2021

YLEISTÄ

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen vuosi koronaepidemian vuoksi. Epidemian vuoksi makasiinimuseo oli suljettuna koko vuoden. Töysän museo Sepänniemessä oli avoinna heinäkuun ajan. Perinteiset Töysä-päivät kesäkuun alussa peruutettiin. Töysä-juhla järjestettiin kuitenkin 2.8.2020. Tohnisen äijäksi valittiin Anni Tikkamäki. Kunnostettiin vanha savusauna esittelyä varten. Savusaunan katto kunnostettiin talkoilla heinäkuussa. Hankkeeseen saatiin avustusta museovirastolta 4000 €. Laadittiin palo- ja pelastussuunnitelma museoille ja tehtiin vaadittavat merkinnät ja opasteet. Uusittiin Alavuden kaupungin kanssa Sepänniemen museoalueen maapohjan vuokrasopimus. Uusi vuokrasopimus on voimassa vuoteen 2035 saakka. Vuoden aikana kehitettiin valokuvatietokantaa ja esinetietokantaa Internet-pohjaiseksi järjestelmäksi.

Koronan vuoksi kaupungin toiminta-avustusta leikattiin 500 € ja museoiden kävijämaksut vähenivät n. 200 € edelliseen vuoteen verrattuna. Seuralle aiheutui ylimääräisiä kuluja savusaunan kunnostuksesta ja palo- ja pelastussuunnitelman vaatimista opasteista. Seuran kassatilanne oli tiukka ja yhdistys joutui loppuvuonna turvautumaan lyhytaikaiseen lainaan (175 €).

Töysä-Seura ry on perustettu 18.9.1952, yhdistyksen rekisterinumero on 62332 ja ly-tunnus 0893956-5.

Töysä-Seura ry:n kevätkokousta ei voitu järjestää keväällä 2020 koronaepidemian vuoksi. Kevätkokous järjestettiin samassa kokouksessa syyskokouksen kanssa 18.11.2020. Johtokunta kokoontui yhdeksän kertaa toimintaa suunnitellen ja valmistellen yleisiä kokouksia.

JOHTOKUNTA

Johtokuntaan kuuluivat kaudella 2020 puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka, varapuheenjohtaja Tarja Ylimäki, sihteeri Ritva Sorila ja Janne Vuorela sekä jäsenet Tuulikki Hautala, Pentti Hautala, Sirpa Hankaniemi, Leila Herrala ja Kauko Välimäki.

JULKAISUTOIMINTA

Seuran julkaisema Kotiseudun kasvot -kotiseutujulkaisu nro 14 ilmestyi toukokuussa. Se oli laajuudeltaan 68-sivuinen. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa laadukkaana kotiseutujulkaisuna ja saavuttanut laajan lukijakunnan. Lehden painos oli 700 kappaletta. Sitä jäi varastoon tulevia vuosia varten. Vanhoja numeroita myydään jatkuvasti. Taloudellisesti lehden julkaisu on ollut kannattavaa. Lehteä on jaettu maksutta kouluille,

terveyskeskukseen, vanhainkotiin ja palveluasuntoihin. Olemme pyrkineet tekemään sellaisen julkaisun, jota luetaan mielenkiinnolla ja jota voi esitellä kotiseutuasioista kiinnostuneille henkilöille ja Töysän ystäville.

Parhaimmat kiitokset kaikille julkaisutyössä mukana olleille henkilöille ja yhteistyötahoille sekä lukijoille. Kotiseudun kasvot nro 15 on suunniteltu ilmestyväksi keväällä 2021.

MUSEOT

Töysä-museo Sepänniemessä oli auki heinäkuussa tiistaista perjantaihin klo 10-16 ja viikonloppuisin 12-16. Museo oli suljettuna maanantaisin. Museo-oppaina toimi kaksi nuorta kesätyöntekijää, jotka olivat Alavuden kaupungin palkkaamia. Vuoden aikana museolla vieraili n. 300 henkilöä.

Vuonna 2020 laadittiin museoille palo- ja pelastussuunnitelma ja tehtiin tarvittavat merkinnät kävijöiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Töysän museoalueella toimii talo-, apteekki- ja kauppamuseo. Talomuseo on vanha 1800-luvulta peräisin oleva Vuorisalmen talo, joka on siirretty nykyiselle paikalleen 1970-luvulla. Apteekki- ja kauppamuseorakennus on peräisin 1860-luvulta, jossa on toiminut Töysän ensimmäinen kauppa, Salomon Ojanperän kauppa. Kauppamuseon esineet ja kalusteet ovat peräisin Kanervan, Hautalan ja Leskisen kaupoista. Museoalueelta löytyy myös v. 2018 avattu sepän paja, kaksi aittaa, vesimylly ja savusauna. Savusauna kunnostettiin näyttelykuntoon. Siihen saatiin museovirastolta avustusta 4000 €. Savusaunan pärekaton kunnostusta varten järjestettiin pärekattotalkoot heinäkuussa.

Museolla on nähtävissä suutariverstasnäyttely, jonka opetusneuvos Ritva Sorila ja suutariperinteen tuntija Pauli Virtanen ovat suunnitelleet. Näyttely tuo esille töysäläistä suutariperinnettä. Esineistö on koottu museolta, Töysän Kenkätehtaalta ja Pauli Virtasen kokoelmista. Suutariverstasmuseo avattiin Töysä-päivillä 2015.

Kirkon vieressä sijaitseva lainaviljamakasiini, nyk. Makasiinimuseo, on kunnostettu näyttelytilaksi kesällä 2001. Tiloissa on pidetty kirkkokahvilaa kesäsunnuntaisin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Makasiinin tiloissa on ollut nähtävillä vuosina 2012–2013 toteutettu KIHINÄ-näyttely, jossa on esillä Töysän kirkkohistoriaan liittyvää aineistoa. Makasiinista on tullut mielenkiintoinen kahvi- ja kokoontumispaikka kesäsunnuntaisin. Makasiinimuseo oli suljettu koko kesän koronaepidemian vuoksi.

Anne Hiipakan laatima opas ”Opas kävelykierrokselle Töysän kirkonseudulla” on monipuolinen tietopaketti kirkonseudun alueen historiasta ja nykyisyydestä. Opas on ollut myynnissä makasiinilla 5 euron hintaan.

Töysä-Seuralla oli luetteloituja esineitä vuoden 2020 lopulla Töysä-museolla ja makasiinilla 3586 sekä

apteekkimuseolla 1083, eli yhteensä 4669 kappaletta. Seura on saanut vuoden aikana lahjoituksena kymmeniä esineitä, joiden luettelointi pyritään tekemään vuoden 2021 aikana.

DIGITAALISET PALVELUT

Nettisivut

Töysä-Seuralla on toimivat nettisivut, joissa on tietoja yhdistyksen toiminnasta ja museoista. Sivujen avulla informoidaan ajankohtaisista tapahtumista. Nettisivuilla on käytettävissä 360-valokuvaustekniikalla toteutettu virtuaalimuseo, jonka avulla voi tutustua museon tiloihin.

Valokuvatietokanta

Töysä-Seura on toteuttanut vuosina 2002-2007 valokuvatietokannan Heikki Heikkolan lasinegatiiveista ja Vaito Louhelan, Uno Koivulan sekä Väinö Hautalan ottamista valokuvista. Digitoituja valokuvia on yhteensä n. 10 000 kpl. Tietokanta on ollut yleisökäytössä Töysän kirjastossa vuoden 2019 loppuun saakka. Kun Töysän kirjasto muutti uusiin tiloihin Töysä-talolle, valokuvatietokanta pitäisi uudistaa teknisesti paremmin kaupungin tietoverkkoon sopivaksi. Tätä varten Töysä-Seura on saanut Alavuden kaupungilta käyttöönsä virtuaalipalvelimen, jonne on kotisivut siirretty ja jonne on tarkoitus toteuttaa digitaalisia palveluita. Valokuvatietokantaa varten on kehitetty uutta Internet-pohjaista järjestelmää, joka olisi käytettävissä kaikille rekisteröityneille käyttäjille.

Esinetietokanta

Vuoden 2020 aikana on toteutettu Järviseudun ammatti-instituutin kanssa yhteistyönä esinetietokanta, jonne on skannattu kaikki museoesinekortit (n. 4600 kpl). Esinetietokantaa on tarkoitus hyödyntää esineinventoinnissa, jota varten on haettu avustusta museovirastolta ja Töysän säästöpankkisäätiöltä. Töysän säästöpankkisäätiö on jo myöntänyt hankkeeseen avustusta 3200 €. Museoviraston avustus päätetään keväällä 2021. Esinetietokantaan on tarkoitus valokuvata kaikki esineet ja tallentaa niihin liittyvät tiedot. Tietokanta on tarkoitus julkaista Internetissä vuoden 2021 loppupuolella.

AVUSTUKSET

Alavuden kaupungin toiminta-avustus

Kaupungilta saatiin vuodeksi 2020 toiminta-avustusta 1000€. Avustuksella on saatu ylläpidettyä museotoimintaa makasiinimuseolla ja Töysän museolla Sepänniemessä. Kaupungin tuki on ollut ylipäänsä tärkeää Töysä-Seuran toiminnalle. Töysä-Seura on osallistunut Töysä-viikon tapahtumien organisointiin ja tapahtumien järjestämiseen.

Museoviraston avustus savusaunan kunnostusta varten

Museovirasto myönsi avustusta 4000 € vanhan savusaunan kunnostusta varten. Savusaunan rakenteet oikaistiin ja hirsikehikko ja kattorakenteet kunnostettiin. Pärekatto tehtiin talkoilla. Lisäksi tehtiin savusaunalle johtavat portaat esteettömän ja turvallisen kulkuväylän varmistamiseksi.

TÖYSÄ-SEURAN TOIMINTAA

Töysä-tiedotteessa ilmoitettiin museon aukioloajoista sekä seuran toiminnasta. Vuoden aikana ylläpidettiin seuran nettisivuja.

Töysä-päiviä ei järjestetty tänä vuonna lainkaan. Töysä-Seura järjesti omana tapahtuma pärekattotalkoot heinäkuussa. Talkoilla tehtiin uusi pärekatto savusaunarakennukseen. Pärekkattotalkoisiin osallistui yksitoista henkilöä. Kestityksestä vastasi Marja-Liisa Pienimäki Sepänniemen Lomakylästä.

Töysä-juhla järjestettiin Töysän nuorisoseuralla su 2.8.2020. Juhlapuhujana oli kaupunginjohtaja Liisa Heinämäki. Musiikista vastasi naisten lauluryhmä Ritva Sorilan johdolla. Säestäjinä toimivat Risto Lehtinen ja Mari Järvinen. Tohnisen äijäksi valittiin Anni Tikkamäki.

MUUTA

Töysä-Seura on vastannut Alavuden kaupungin kanssa yhteistyössä paikallisten muistomerkkien ylläpidosta. Nämä muistomerkit ovat Tohnin ristiraunio, Juho Inhan raivaajamuistomerkki Tuurissa, Toivo Kuulan reliefi makasiinimuseolla, Iivari Wilksmanin patsas ja Elli Pihlajan muistokivi Töysän kirkonkylässä. Elli Pihlajan muistomerkki siirrettiin alkuvuonna paremmalle paikalle siirtolaismuistomerkkin viereen.

Makasiinin kirkkokahvila oli suljettuna koko vuoden.

Seuralle hankittiin oma laminoitinkone, jolla voi tuottaa laminoituja opasteita.

KOKOUSEDUSTUKSET

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen kokouksia ei ole järjestetty v. 2020.

TALOUS

Yhdistyksen tilikauden alijäämä oli 600,55 € (edellisvuonna alijäämä 1305,13 €).

Taseen loppusumma oli 18180,74 €, (vuonna 2019 18606,09 €). Seuran talous oli tiukka johtuen kaupungin avustuksen leikkauksesta ja ylimääräisistä kuluista, jotka johtuivat mm. palo- ja pelastussuunnitelman vaatimista opasteista ja laminoitinkoneen hankinnasta. Yhdistys joutui turvautumaan loppuvuonna lyhytaikaiseen lainaan (175 €), jonka antoi puheenjohtaja omista varoistaan.

Vuosijäsenmaksu oli 5 € ja ainaisjäsenmaksu 20 €. Jäseniä oli vuoden 2020 päättyessä 77.